

Stosowanie pasów bezpieczeństwa w Polsce w 2017 roku

Autorzy opracowania:
Maria Dąbrowska-Loranc
Anna Zielińska
Kamil Kresowski

Warszawa, 2017

Spis treści

1. Streszczenie	3
2. Metodologia.....	4
3. Wyniki badań stosowania pasów bezpieczeństwa na obszarze kraju.....	5
3.1. Samochody osobowe.....	5
3.2. Pozostałe pojazdy	8
3.3. Zmiany czasowe	9
4. Wyniki badań stosowania pasów bezpieczeństwa w poszczególnych województwach	12
4.1. Porównanie województw	12
4.2. Charakterystyka województw	14
5. Podsumowanie i rekomendacje	17

1. Streszczenie

W 2017 roku w 3 województwach, w 16 punktach pomiarowych przeprowadzono badania mające na celu między innymi zebranie danych o stosowaniu pasów bezpieczeństwa przez kierujących i pasażerów pojazdów osobowych, dostawczych i ciężarowych. Badania przeprowadzono w okresie czerwiec – listopad 2017 roku w 3 województwach (łódzkie, pomorskie i świętokrzyskie) w 16 punktach pomiarowych.

Ogółem zebrano dane dotyczące 20 019 użytkowników pojazdów (w tym 17 288 dotyczące użytkowników samochodów osobowych).

Zastosowano metodę obserwacji z zewnątrz. W każdym województwie wykonano pomiary na drogach różnych kategorii (krajowych, wojewódzkich, powiatowych), w obszarach zabudowanych i poza obszarami zabudowanymi oraz w dużych miastach.

Uzyskano następujące wyniki:

- /// **Wskaźnik używania pasów w 2017 roku wyniósł 91%.**
- /// Wśród użytkowników **samochodów osobowych**:
 - **Pasy bezpieczeństwa stosowało 94% kierujących, 95% pasażerów z przodu oraz 79% pasażerów z tyłu.**
 - Nieco częściej pasy stosowały kobiety niż mężczyźni (95%, w porównaniu do 92%).
 - **Najczęściej pasy zapinały osoby w średnim wieku 25-60 lat (94%), najrzadziej zapięte były osoby starsze (90%).**
 - Na drogach krajowych pasy stosowano dużo częściej niż na drogach powiatowych (94% w porównaniu do 88%). Częściej pasy zapinano w obszarze zabudowanym (94%) niż w obszarze niezabudowanym (93%).
- /// **Zanotowano dużo niższy stopień używania pasów bezpieczeństwa przez kierujących i pasażerów pojazdów innych niż samochody osobowe:**
 - Samochody dostawcze – 77%,
 - Samochody ciężarowe – 79%.
- /// Badanie zostało przeprowadzone **w trzech województwach**. Analiza danych wykazała, że najczęściej w samochodach osobowych pasy były stosowane w **województwie pomorskim (96%)**. W pozostałych badanych województwach wskaźnik stosowania był tylko nieco niższy: **województwo łódzkie (93%), województwo świętokrzyskie (91%)**.
- /// Pasy częściej zapinają mieszkańcy dużych miast niż całych województw: **Gdańsk (97%), Łódź (95%), Kielce (93%)**.
- /// Zanotowano niższy stopień zapinania pasów w pojazdach innych niż osobowe: **wn pojazdach ciężarowych (79%), dostawczych (77%)**.
- /// W latach 2004-2014 nastąpił znaczny wzrost stosowania pasów – o ponad 20 punktów procentowych. **W latach 2016 – 2017 zmiany są już niewielkie, a stopień zapinania Pasów w Polsce jest na wysokim poziomie.**

2. Metodologia

Badania dotyczące stosowania pasów bezpieczeństwa w pojazdach przeprowadzono w okresie czerwiec – listopad 2017 roku w 3 województwach (świętokrzyskie, łódzkie i pomorskie).

W celu zebrania danych zastosowano metodę obserwacji z zewnątrz. W każdym województwie wykonano pomiary na drogach różnych kategorii (krajowych, wojewódzkich, powiatowych), w obszarach zabudowanych i poza obszarami zabudowanymi oraz w dużych miastach. Metodologia ta była stosowana podczas badań wykonywanych przez ITS w latach 2014-2015 na zlecenie Sekretariatu Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego.

W każdym punkcie pomiary prowadzono w dni powszednie, w dobrych warunkach atmosferycznych w porze dziennej, przez minimum 2 godziny. W jednym punkcie obserwacyjnym dane były zbierane przez 1 do 3 specjalnie przeszkolonych obserwatorów.

Liczba zbadanych pojazdów zależała od lokalizacji punktu pomiarowego:

- /// duże miasta – minimum 2000 pojazdów,
- /// drogi krajowe – minimum 1000 pojazdów,
- /// drogi wojewódzkie – minimum 500 pojazdów,
- /// drogi powiatowe – minimum 250 pojazdów.

Do rejestracji wyników obserwacji stosowano dedykowaną aplikację na urządzenia mobilne umożliwiającą zapisywanie, segregowanie i wysyłanie zgromadzonych danych na serwer bezpośrednio po zakończeniu pomiarów. Aplikacja nie rejestrowała danych niepełnych.

Rejestracji podlegały następujące parametry:

- /// typ pojazdu: samochód osobowy, , samochód ciężarowy, samochód dostawczy,
- /// rodzaj uczestnika ruchu: kierujący, pasażer z przodu, pasażer z tyłu,
- /// płeć uczestnika ruchu: kobieta, mężczyzna,
- /// wiek uczestnika ruchu: dzieci (0-17 lat); młodzież (18-24 lata), dorośli (25-60 lat), osoby starsze (61 lat i więcej).

Ogółem zebrano dane dotyczące 14 715 pojazdów, w tym:

- /// 12 288 osobowych,
- /// 1 130 ciężarowych,
- /// 1 297 dostawczych.

Zebrano dane o 20 019 użytkownikach pojazdów, w tym:

- /// 14 715 kierujących,
- /// 5 304 pasażerach: 4 136 z przodu, 1 168 z tyłu.

3. Wyniki badań stosowania pasów bezpieczeństwa na obszarze kraju

3.1. Samochody osobowe

W niniejszym rozdziale zaprezentowano dane bez uwzględnienia czynnika wagowego, który zastosowany został wyłącznie do obliczenia wskaźnika ogólnego.

W badaniach przeprowadzonych w 2017 roku zebrano dane o 17 324 osobach podróżujących samochodami osobowymi, w tym o 12 288 kierujących, 3 869 pasażerach z przodu i 1 167 pasażerach z tyłu. 94 % spośród zbadanych kierujących i pasażerów samochodów osobowych było zapiętych w pasy bezpieczeństwa, w tym:

/// w podziale na miejsce w pojeździe:

- kierujących - 94%,
- pasażerów z przodu - 95%,
- pasażerów z tyłu - 79%,

/// w podziale na wiek:

- wśród dzieci (0-17) - 91%,
- wśród młodzieży (18-24) - 92%,
- wśród dorosłych (25-60) - 94%,
- wśród osób starszych (powyżej 60 lat) - 90%,

/// w podziale na płeć:

- wśród kobiet - 95%,
- wśród mężczyzn - 92%,

/// w podziale na obszar:

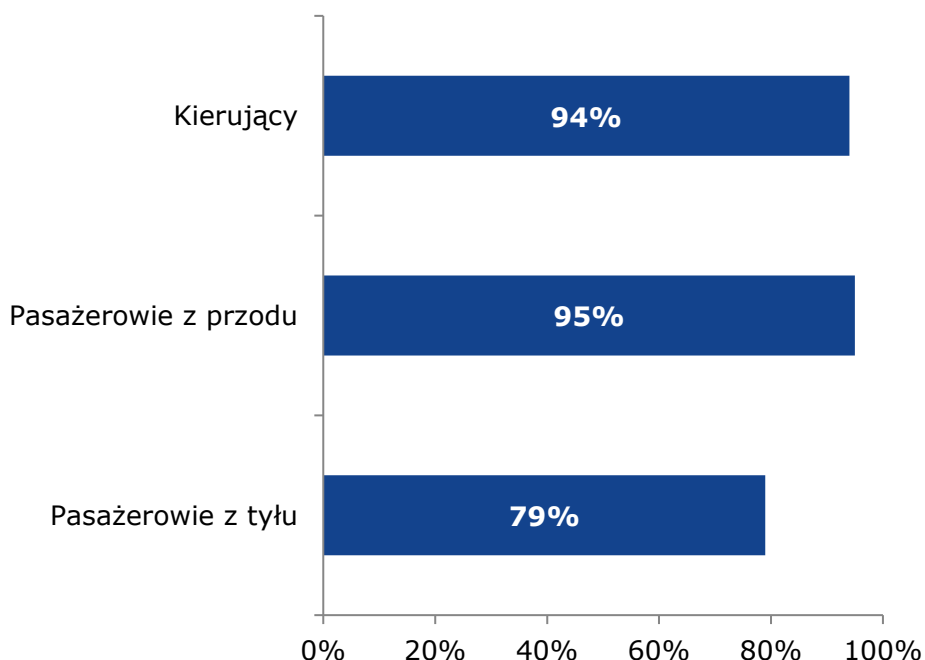
- w obszarze zabudowanym - 94%,
- w obszarze niezabudowanym - 93%.

W samochodach osobowych podobnie jak w kolejnych latach pasy bezpieczeństwa częściej stosowali kierowcy i pasażerowie siedzący z przodu, niż pasażerowie siedzący z tyłu.

Tab. 3.1.1. Stosowanie pasów bezpieczeństwa ze względu na miejsce w pojeździe w 2017 roku

Miejsce w pojeździe	Liczba zbadanych	W pasach	
		liczba	%
Kierujący	12288	11610	94%
Pasażerowie z przodu	3869	3669	95%
Pasażerowie z tyłu	1167	921	79%
Razem	17324	16200	94%

Rys.3.1.1. Stosowanie pasów bezpieczeństwa ze względu na miejsce w 2017 roku

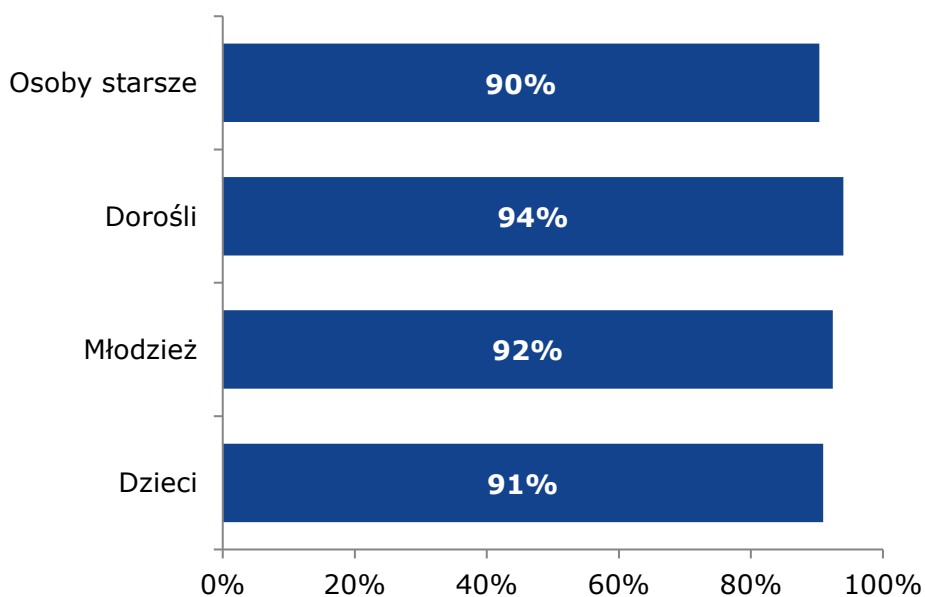

W 2017 roku pasy najczęściej zapinały osoby w wieku 25 - 60 lat (94%). Rzadziej zapięte były dzieci i osoby starsze. Kobiety jak w poprzednich latach częściej zapinały pasy niż mężczyźni.

Tab. 3.1.2. Stosowanie pasów bezpieczeństwa ze względu na wiek użytkowników pojazdów w 2017 roku

Wiek	Liczba zbadanych	W pasach	
		liczba	%
Dzieci (0-17)	893	812	91%
Młodzież (18-24)	2230	2061	92%
Dorośli (25-60)	13506	12699	94%
Osoby starsze (61 i więcej)	695	628	90%
Razem	17324	16200	94%

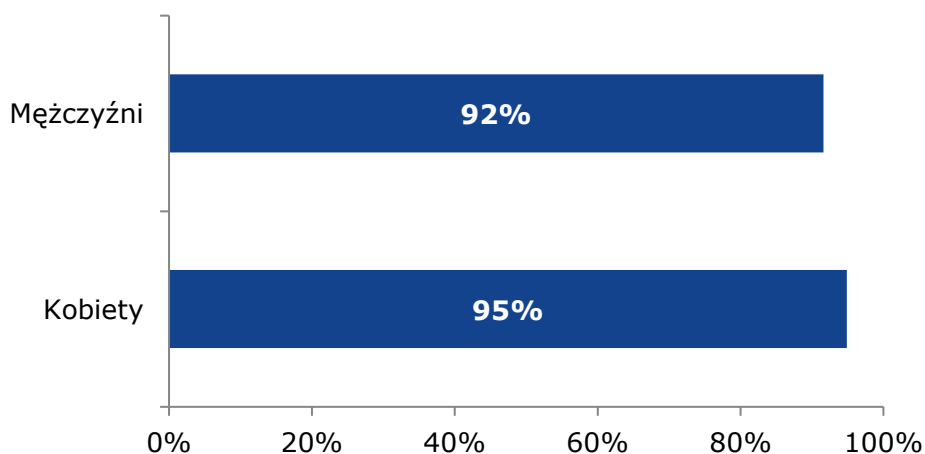
Rys.3.1.2. Stosowanie pasów bezpieczeństwa ze względu na wiek użytkowników pojazdów w 2017 roku

Tab. 3.1.3. Stosowanie pasów bezpieczeństwa ze względu na płeć w 2017 roku

Płeć	Liczba zbadanych	W pasach	
		liczba	%
Kobiety	6954	6613	95%
Mężczyźni	10370	9587	92%
Razem	17324	16200	94%

Rys. 3.1.3. Stosowanie pasów bezpieczeństwa ze względu na płeć w 2017 roku

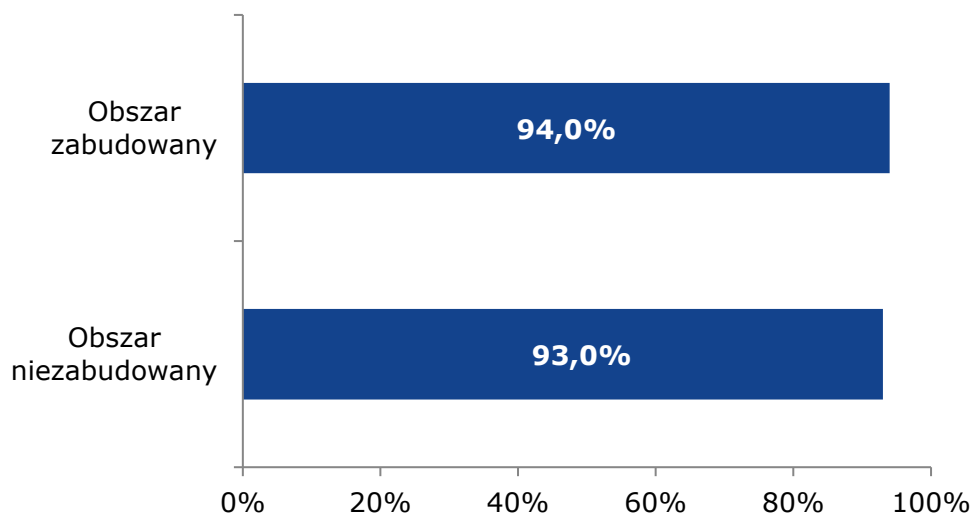

Analiza wyników badań przeprowadzonych w 2017 roku wskazuje, że stopień zapinania pasów przez kierowców i pasażerów samochodów osobowych jest wyższy w obszarze zabudowanym niż w obszarze niezabudowanym.

Tab. 3.1.4. Stosowanie pasów bezpieczeństwa ze względu na obszar w 2017 roku

Obszar	Liczba zbadanych	W pasach	
		liczba	%
Obszar zabudowany	12494	11732	94%
Obszar niezabudowany	4830	4468	93%
Razem	17324	16200	94%

Rys. 3.1.5. Stosowanie pasów bezpieczeństwa ze względu na obszar w 2017 roku

3.2. Pozostałe pojazdy

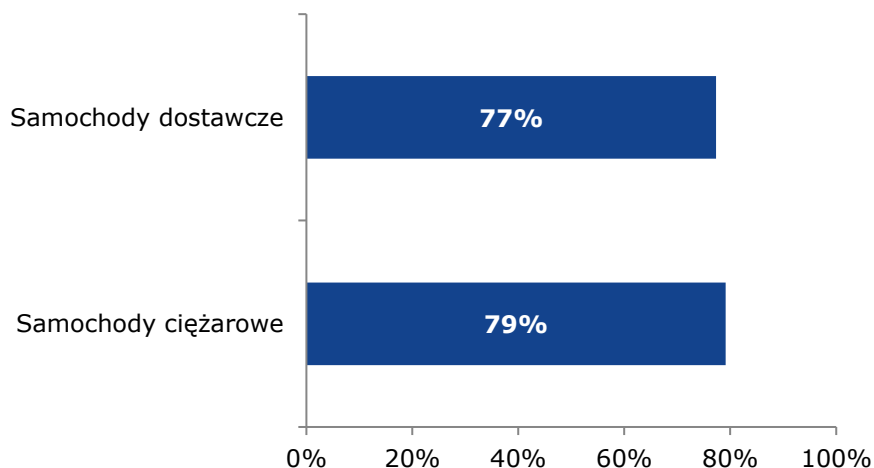
W badaniu zebrano dane o 1 555 osobach podróżujących samochodami dostawczymi. 79% spośród zbadanych kierujących i pasażerów samochodów dostawczych było zapiętych w pasy bezpieczeństwa.

Ponadto w badaniu zebrano dane o 1 130 osobach podróżujących samochodami ciężarowymi. 77% spośród zbadanych kierujących i pasażerów samochodów ciężarowych było zapiętych w pasy bezpieczeństwa.

Tab. 3.2.1. Stosowanie pasów bezpieczeństwa w innych pojazdach w 2017 roku

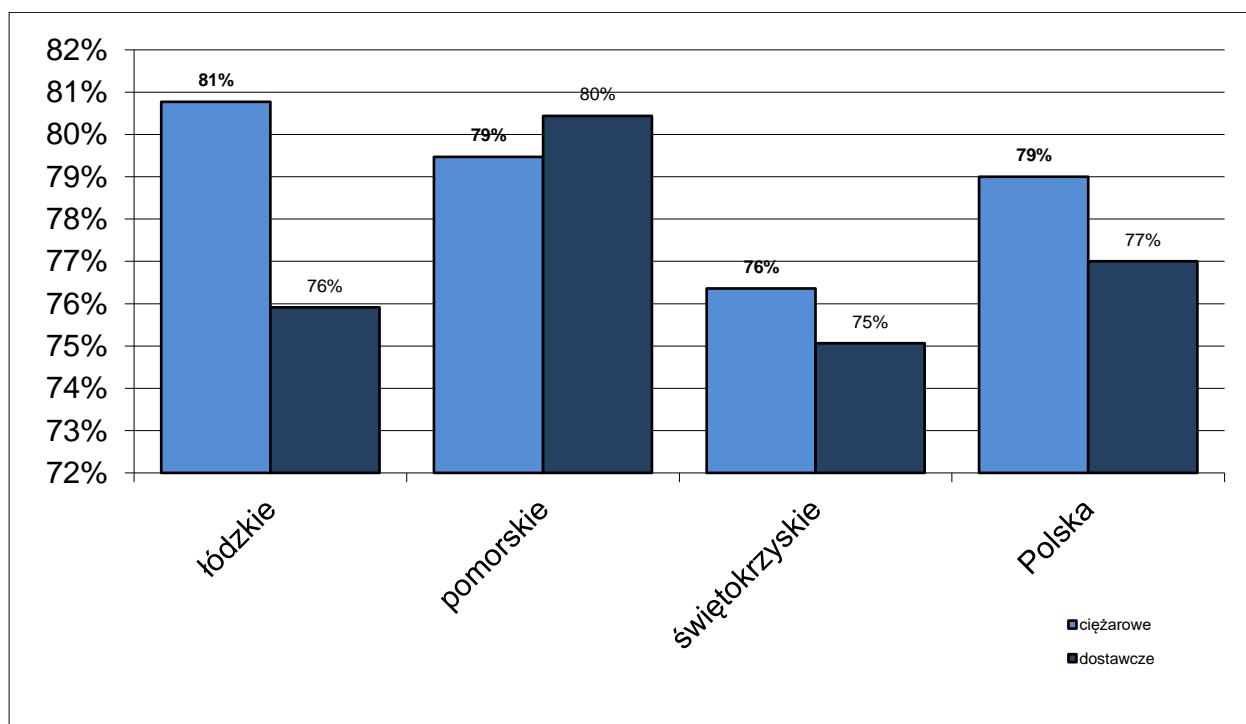
Inne pojazdy	Liczba zbadanych	W pasach	
		liczba	%
Samochody ciężarowe	1130	894	79%
Samochody dostawcze	1555	1202	77%
Razem	2685	2096	78%

Rys.3.2.1. Stosowanie pasów bezpieczeństwa w innych pojazdach w 2017 roku

Częściej w pasy zapinali się kierowcy pojazdów ciężarowych w województwie łódzkim i pomorskim, a najrzadziej w województwie świętokrzyskim. Kierowcy samochodów dostawczych najczęściej zapinali się w pasy w województwie pomorskim, a rzadziej w województwie świętokrzyskim i łódzkim.

Rys.3.2.1. Stosowanie pasów bezpieczeństwa w innych pojazdach województwach w 2017 roku

3.3. Zmiany czasowe

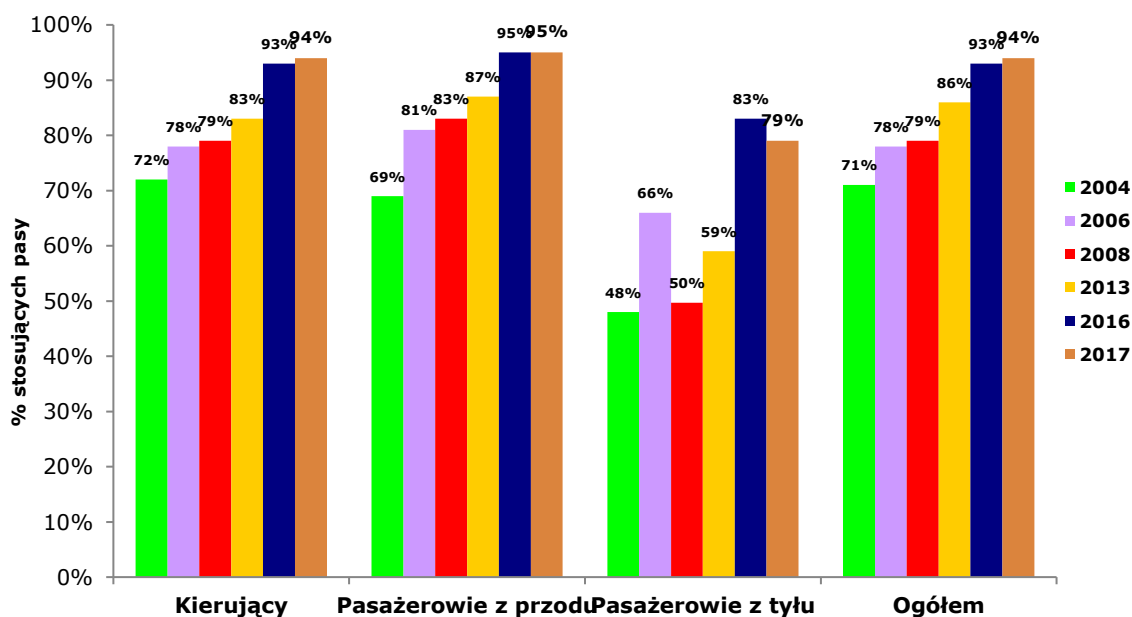
Porównania wyników badań przeprowadzonych w 2017 roku z wynikami z lat poprzednich zostały wykonane w oparciu o zestawienia z badań z lat 2004-2016 wykonane w ramach ogólnopolskich pomiarów realizowanych na zlecenie Sekretariatu Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego oraz badania przeprowadzone przez Instytut Transportu Samochodowego w ramach Polskiego Obserwatorium BRD w 3 województwach (łódzkie, pomorskie i świętokrzyskie) w 2016 roku.

Porównanie stosowania pasów bezpieczeństwa w kolejnych latach 2004, 2006, 2008, 2013, 2014, 2016 i 2017 przez kierujących i pasażerów w samochodach osobowych wskazuje na stopniowy wzrost stosowania pasów w zbadanych grupach. W 2017 roku w porównaniu do 2016 roku zanotowano 1 % wzrost wśród kierujących, a jednocześnie wskaźnik stosowania pasów z tyłu zmalał aż o 4 punkty procentowe. Od lat wskaźnik stosowania pasów zarówno wśród pasażerów z przodu jak i kierujących był znacznie wyższy niż wśród pasażerów z tyłu.

Tab. 3.3.1. Stopień stosowania pasów bezpieczeństwa przez kierujących i pasażerów w samochodach osobowych w latach 2004, 2006, 2008, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017

Rok	Kierujący	Pasażerowie z przodu	Pasażerowie z tyłu	Ogółem
2004	72%	69%	48%	71%
2006	78%	81%	66%	78%
2008	79%	83%	50%	79%
2013	83%	87%	59%	82%
2014	93%	94%	71%	92%
2015	95%	96%	76%	94%
2016	93%	95%	83%	93%
2017	94%	95%	79%	94%

Rys.3.3.1. Stopień stosowania pasów bezpieczeństwa przez kierujących i pasażerów w samochodach osobowych w latach 2004, 2006, 2008, 2013, 2016, 2017

Porównanie badań stosowania pasów bezpieczeństwa przeprowadzonych w latach 2014, 2015 i 2016 wskazuje na utrzymanie podobnego poziomu stopnia używania pasów przez kierowców i pasażerów na przednich siedzeniach. Zarówno kierowcy i pasażerowie z przodu stosowali pasy częściej niż pasażerowie z tyłu. W 2016 roku zanotowano kolejny rok wzrostu w stosunku do poprzednich lat stosowania pasów przez pasażerów z tyłu (o 12 % w stosunku do roku 2014) . Największy wzrost obserwujemy wśród pasażerów na tylnych siedzeniach. Po przekroczeniu 90% tendencja wzrostowa jest już mniej dynamiczna.

Tab. 3.3.2. Stosowanie pasów bezpieczeństwa ze względu na miejsce w pojeździe w latach 2014-2017

Miejsce w pojeździe	2014	2015	2016	2017	Zmiana 2017/2016
Kierujący	93%	95%	93%	94%	+1%
Pasażerowie z przodu	94%	96%	95%	95%	0%
Pasażerowie z tyłu	71%	76%	83%	79%	-4%

4. Wyniki badań stosowania pasów bezpieczeństwa w poszczególnych województwach

4.1. Porównanie województw

W niniejszym rozdziale przedstawiono wyniki przeprowadzonych w 2017 roku badań dotyczących stosowania pasów bezpieczeństwa w samochodach osobowych oraz porównanie zmian czasowych w odniesieniu do trzech województw: łódzkiego, pomorskiego i świętokrzyskiego.

Dla każdego województwa porównano dane dotyczące pomiarów wykonanych na drogach krajowych, wojewódzkich, powiatowych oraz w dużych miastach w odniesieniu tylko do samochodów osobowych. Na wykresach przedstawiono następujące wyniki pomiarów w postaci wskaźnika stosowania pasów bezpieczeństwa w zbadanej próbie:

- /// ogólny wskaźnik stosowania pasów w samochodach osobowych w województwie,
- /// wskaźnik stosowania pasów bezpieczeństwa wg obszaru zabudowanego i niezabudowanego,
- /// wskaźnik stosowania pasów bezpieczeństwa wg wieku użytkowników pojazdów,
- /// wskaźnik stosowania pasów bezpieczeństwa wg płci użytkowników pojazdów,
- /// wskaźnik stosowania pasów bezpieczeństwa wg miejsca w pojeździe.

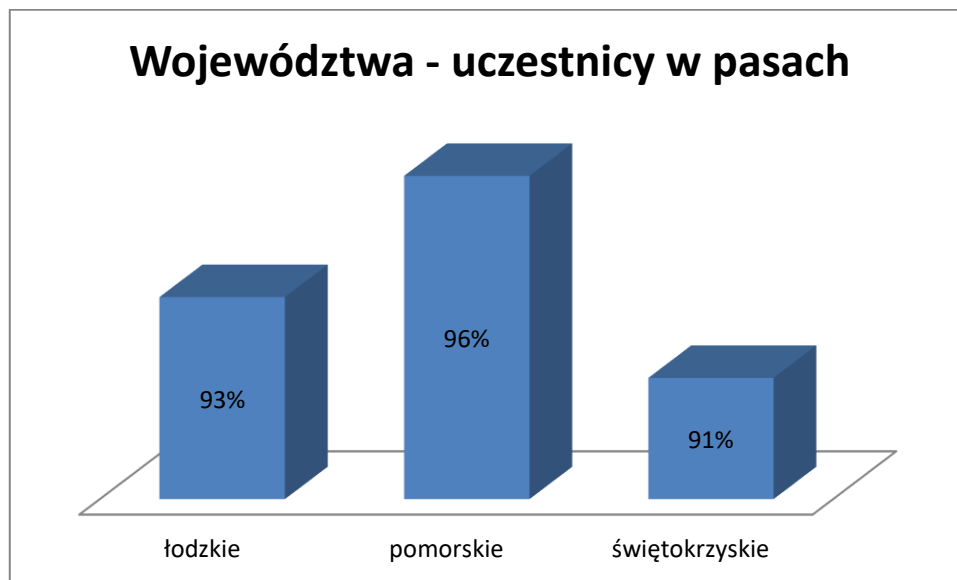
Wyniki badań przeprowadzonych w 2017 roku porównano do wyników badań z 2004, 2006, 2008, 2014, 2015 i 2017 roku dla trzech województw. Porównania dotyczą wskaźnika stosowania pasów bezpieczeństwa w samochodach osobowych przez kierujących, pasażerów z przodu, pasażerów z tyłu oraz ogółem wszystkich użytkowników samochodów osobowych w próbach badawczych z poszczególnych lat.

Porównanie wyników kolejnych pomiarów z lat 2004- 2017 wskazuje stabilizację jeśli chodzi o wskaźnik zapinania pasów bezpieczeństwa w grupie zbadanych użytkowników samochodów osobowych w poszczególnych województwach. W województwie pomorskim wskaźnik zmalał o 3 punkt procentowy w stosunku do 2015 roku, w województwie łódzkim wzrósł o 4 punkty procentowe a w województwie świętokrzyskim pozostał taki sam.

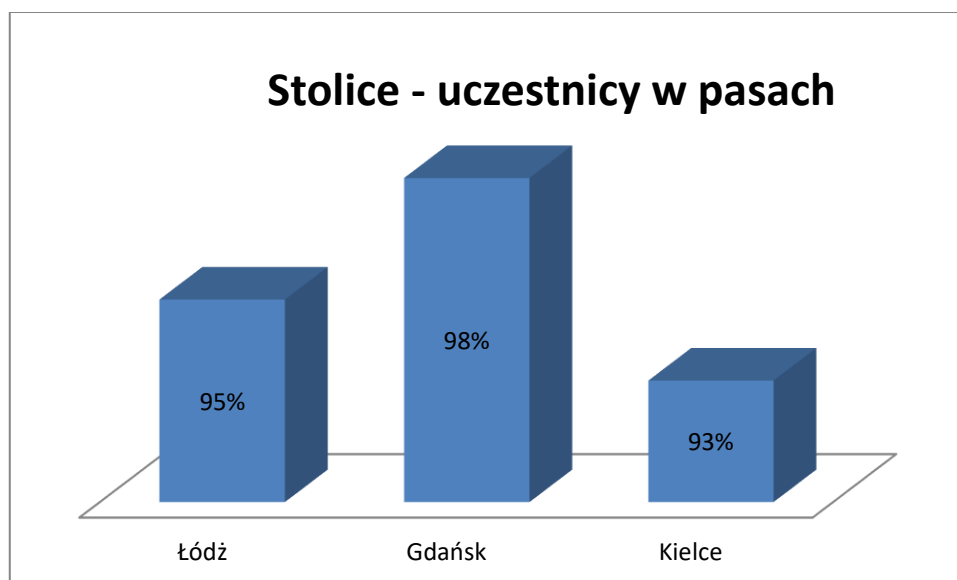
Wskaźnik zapinania pasów podobnie jak w poprzednich latach jest najwyższy w województwie pomorskim (96%), mniejszy w województwie łódzkim (93%), a najniższy w województwie świętokrzyskim (91%).

Wskaźnik zapinania podobnie jak w poprzednich latach jest wyższy w miastach niż w całym województwie. Jeśli chodzi o porównanie miast to wskaźnik stosowania pasów podobnie jak w województwach jest najwyższy w Gdańsku (97%), następnie w Łodzi (95%), a najniższy w Kielcach (93%).

Rys.4.1.2. Stopień stosowania pasów bezpieczeństwa w poszczególnych województwach

Rys.4.1.2. Stopień stosowania pasów bezpieczeństwa w poszczególnych miastach

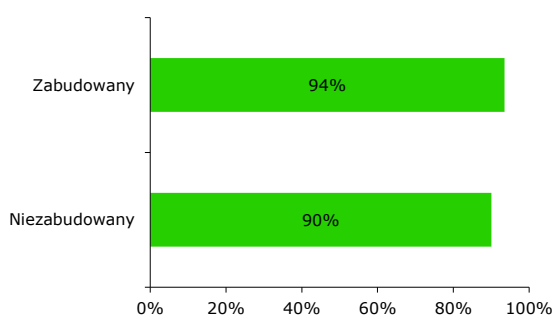
4.2. Charakterystyka województw

ŁÓDZKIE

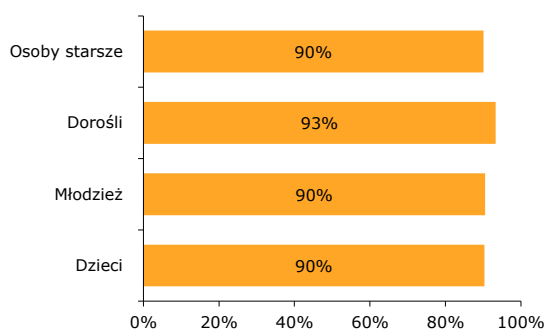

W województwie łódzkim obserwacje zostały wykonane w pięciu punktach pomiarowych. Ogółem zbadano 5 419 kierujących i pasażerów samochodów osobowych, z czego w pasach zapiętych było 5 026 osób (93%). W Łodzi pasy zapinało 95% kierowców i pasażerów pojazdów.

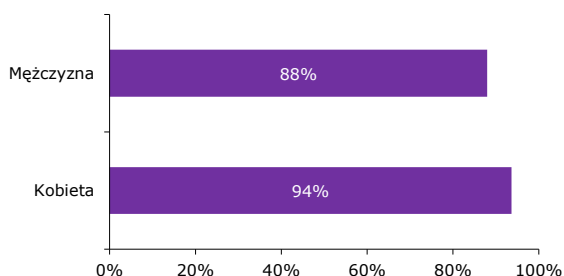
OBSZAR

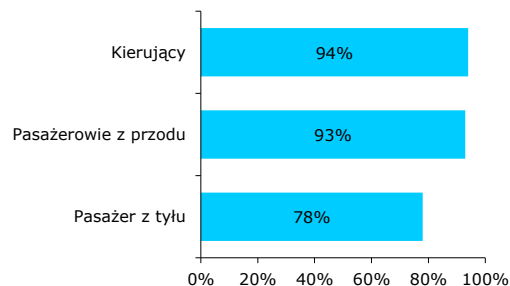
WIEK

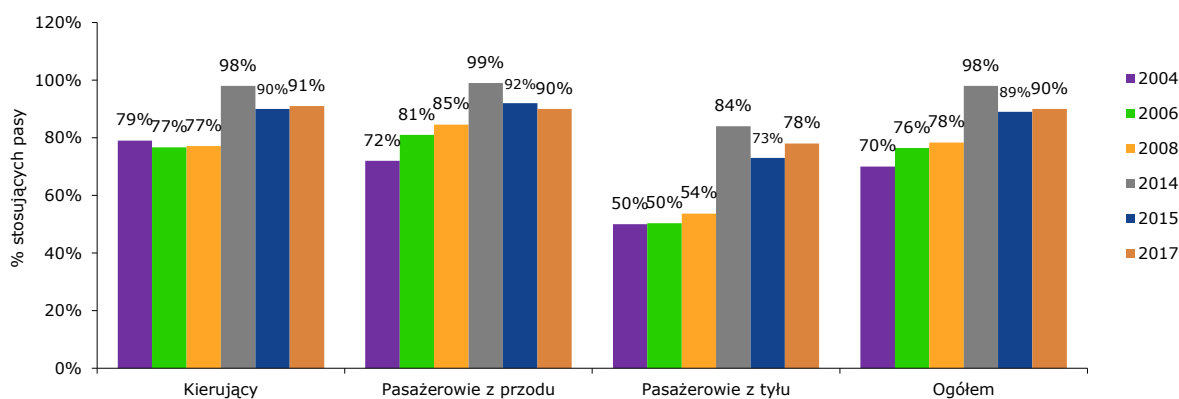
PIĘĆ

MIEJSCE W POJEŹDZIE

ZMIANY CZASOWE

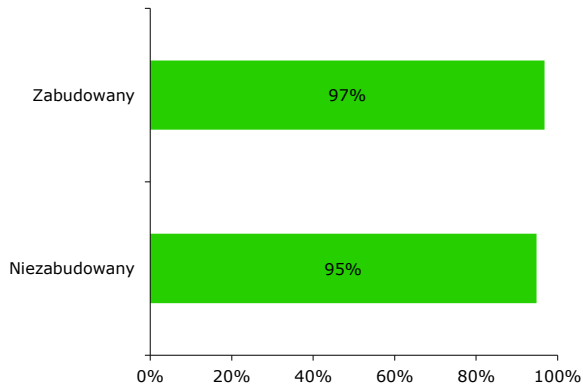

POMORSKIE

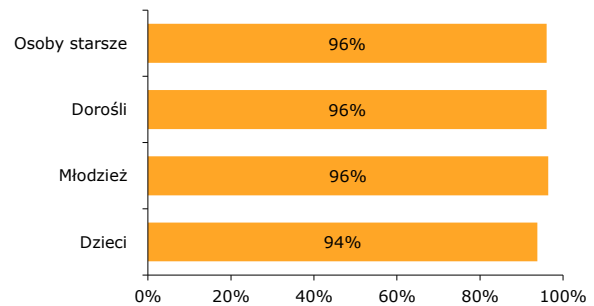

W województwie pomorskim obserwacje zostały wykonane w pięciu punktach pomiarowych. Ogółem zbadano 6 495 kierujących i pasażerów samochodów osobowych, z czego w pasach zapiętych było 6 234 osoby (96%). W Gdańsku pasy zapinało 97% kierowców i pasażerów pojazdów.

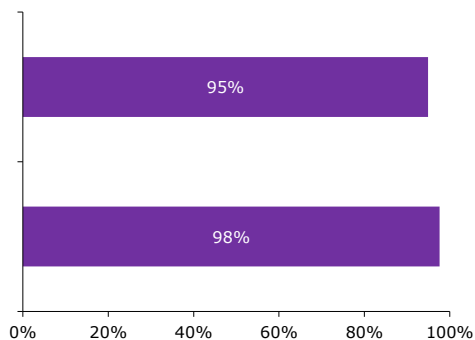
OBSZAR

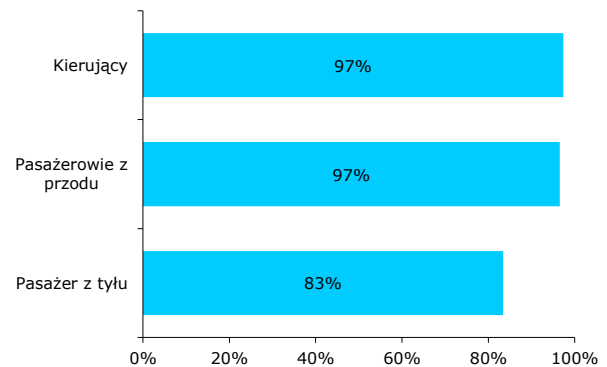
WIEK

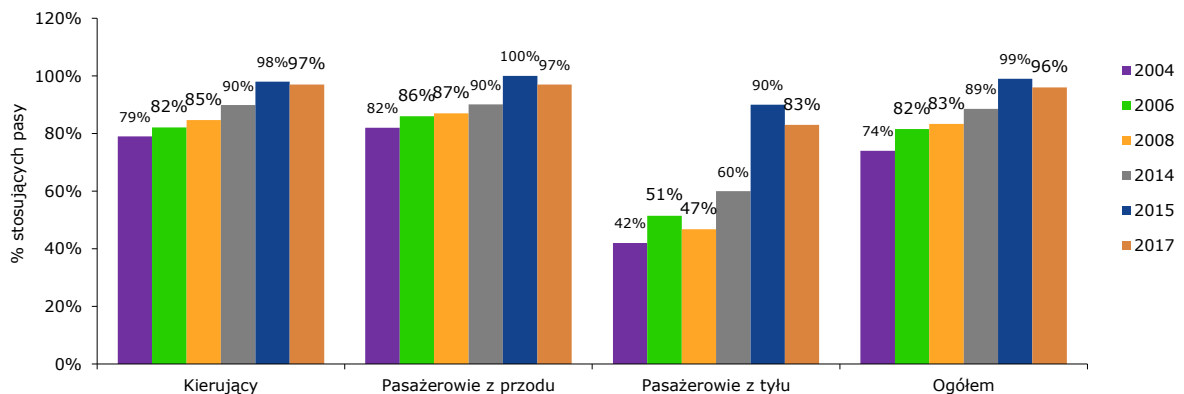
PŁEĆ

MIEJSCE W POJEŹDZIE

ZMIANY CZASOWE

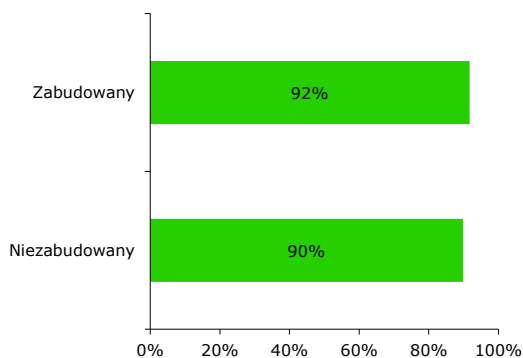

ŚWIĘTOKRZYSKIE

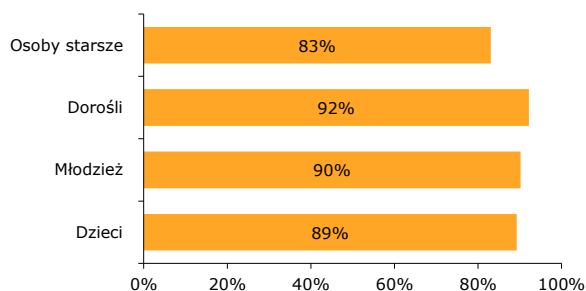

W województwie świętokrzyskim obserwacje zostały wykonane w pięciu punktach pomiarowych. Ogółem zbadano 5 410 kierujących i pasażerów samochodów osobowych, z czego w pasach zapiętych było 4 940 osób (91%). W Kielcach pasy zapinało 93% kierowców i pasażerów pojazdów.

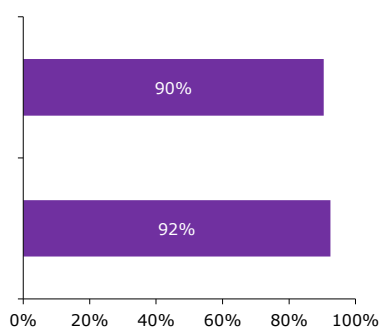
OBSZAR

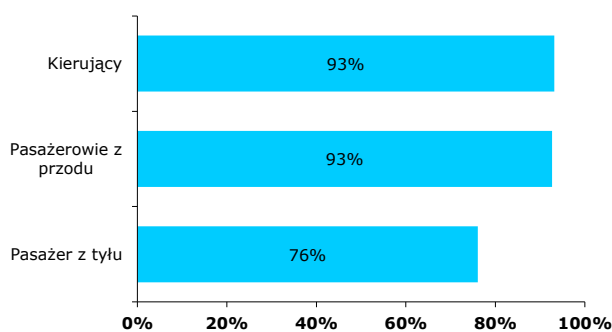
WIEK

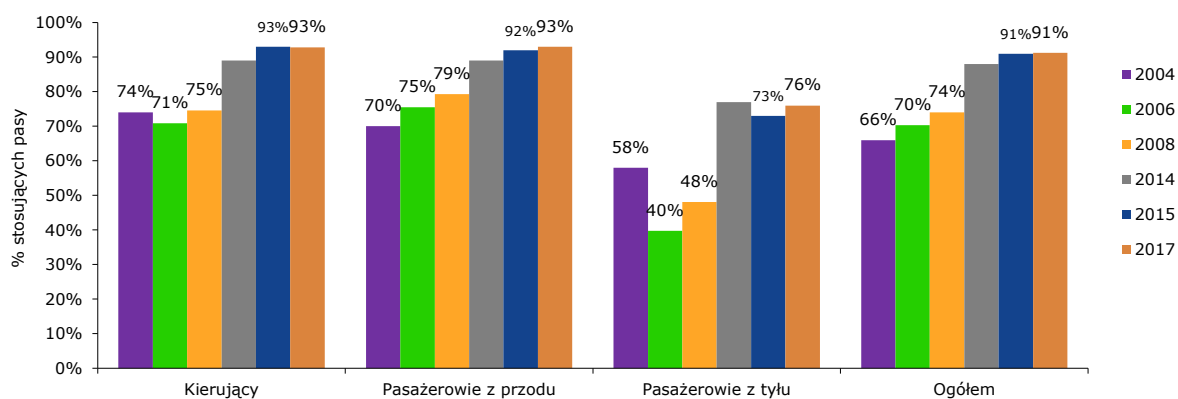
PŁEĆ

MIEJSCE W POJEŹDZIE

ZMIANY CZASOWE

5. Podsumowanie i rekomendacje

Pomiary prędkości pojazdów oraz stosowania pasów bezpieczeństwa w pojazdach w Polsce są prowadzone od 2002 roku.

Zastosowana w trakcie realizacji pomiarów aplikacja na urządzenia mobilne umożliwiająca zapisywanie, segregowanie i wysyłanie zgromadzonych danych na serwer bezpośrednio po zakończeniu pomiarów okazała się bardzo skuteczna, gwarantująca wysoką jakość pomiarów.

Wyniki przeprowadzonych w latach 2004 – 2017 badań wskazują na duży wzrost stosowania pasów bezpieczeństwa we wszystkich rodzajach pojazdów. W niektórych regionach kraju w ciągu 10 lat 2004-2014 nastąpił wzrost stosowania pasów w samochodach osobowych aż o 30 punktów procentowych osiągając poziom powyżej 90%. Porównanie pomiarów z lat 2014 – 2016 wskazują na o wiele mniejszą dynamikę wzrostu.

Zmiany wykazane w trakcie badań mogą wskazywać na skuteczność podejmowanych w ostatnich latach działań, w tym w szczególności działań edukacyjnych oraz kampanii informacyjno-promocyjnych prowadzonych w kraju w zakresie pasów bezpieczeństwa oraz intensyfikacji w obszarze nadzoru.

Wskaźnik ponad 90% kierowców i pasażerów samochodów osobowych zapinających pasy bezpieczeństwa podczas jazdy plasuje Polskę na dobrej pozycji w rankingach międzynarodowych.

